

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

ОТ УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ

за учебната 2021/2022 година

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства: все по-често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки. Глобализацията създаде условия хората да пътуват, да живеят на различни места по света, да учат в интернационална среда. И всичко това е прекрасно, но същевременно налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите; за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване; за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Уязвими са онези лица и групи, които търпят ограничения по отношение на участието им в социалния живот и ползването на социални права. Уязвимите групи не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката, и стават жертва или попадат в ситуация на риск от социално изключване. Причините за това са различни и разнообразни като: живот в крайна бедност или ниски доходи и материални лишения; социални и психологически фактори; недостъпна среда; здравни и възрастови проблеми; липса или недостатъчни социални умения и образование; отношение към тях, основано на предразсъдъци; липса, ограничен достъп или неадекватни услуги и т.н. Често явление е педагогическите специалисти в българското училище да изпълняват своята мисия в групи и паралелки с деца и ученици, които:

- 1.1 са в риск от отпадане и преждевременно напускане на образователните институции;
- 1.2 са подложени на тормоз и агресия;
- 1.3 ученици от различни националности, различни вероизповедания, които не владеят българския език на ниво, достатъчно за да се справят с учебните си задачи;
- 1.4 имат затруднения в обучението;
- 1.5 имат специални образователни потребности (СОП);
- 1.6 са с изявени дарби и др.

Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора с различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

Образователната интеграция изисква защита правата на децата, недопускане на дискриминация и осигуряване на адекватни предпоставки за социална реализация. Тя насърчава и подпомага межкултурния обмен и съхраняването и развитието на различните културни идентичности.

Образователната интеграция е процес, при който децата и учениците от етническите малцинства се обучават в съответствие с българското законодателство и международни договори, които са ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България. В хода на този процес се прилагат и използват разнообразни методи и форми за работа с деца, ученици и родители от всички етнически групи, съобразявайки се с тяхната етно културна специфика. Последователно реализирана, тя позволява да се съхраняват и утвърждават различните идентичности на децата и учениците.

2. ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

В Спортно училище “Дръстър“ се създават условия за достъпна качествена грижа за учениците, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация. При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес. Предвижда се паралел между интеркултурното образование и образованието на ученици със специални образователни потребности. И в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни. Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване се състои в ранното образование, достъпно за всички, независимо от социално икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности. Обхващането на всяко дете с проблем в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на приобщените ученици със специални образователни потребности, тъй като получават нужното образование и грижи.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот. Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи кореспондира с темата за включващото образование и се базира на основните принципи на това образование:

- Равен достъп и приобщаване на всеки ученик.
- Да предотвратява маргинализацията, като подпомага контактите и общуването.

- Да оценява творческите възможности на лицата с увреждания и тяхното обществено признание.
- Включването на детето в образованието съдържа процес на нарастване. Намалява се изключването от учебните програми и местните учебни общности на учениците със специални нужди.
- Преструктуриране на културната политика и практика в масовите училища така, че те да могат да отговорят на разнообразието на нуждите на учениците. Приемане на различието като нормално и като богат ресурс за всички ученици.
- Да се отговори на различните потребности на всички ученици.
- Да се приемат както различни стилове, така и различна скорост на учене.
- Осигуряване на качествено обучение за всички ученици чрез подходящи учебни програми и поддържащи учебни стратегии.
- Приемане на факта, че включването в образованието е един аспект от включването в обществото.
- Равно поставяне и недопускане на дискриминация.
- Съхраняване на етнокултурното многообразие.

3. ЦЕЛИ:

- Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
- Гарантиране на равен достъп до качествено образование за ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
- Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на образователния процес.
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.
- Поощряване на взаимно уважение, разбирателство и сътрудничество между всички деца и ученици, независимо от етническата им принадлежност.

4. ПЛАН НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ПРОГРАМАТА

№	Дейности	Срок	Отговорник
1	Изготвяне и периодично актуализиране на регистър на учениците, които имат нужда от подкрепа – от малцинствените етноси, без родители или с един родител, социално слаби и социално занемарени деца.	през учебната година	Председател на комисията, Главен учител Класните ръководители
2	Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	м. септември – октомври 2021 г.	Директор
3	Осигуряване на ефективен координационен механизъм между родители – ученици – учители за провеждане на успешни интеграционни	м. септември – октомври 2021 г.	Главен учител

	политики.		
4	Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.	през учебната година	Класни ръководители
5	Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси.	през учебната година	Учители
6	Задължителен характер на консултациите по БЕЛ за учениците от етническите малцинства с недобро владение на българския език.	през учебната година	Учители по български език и литература
7	Индивидуален подход за работа с учениците със СОП от малцинствени етноси.	през учебната година	Учители, ресурсен учител
8	Отбелязване на 16 ноември – Ден на толерантността	м. ноември 2021 г.	Класни ръководители, Ученически съвет
9	Включване в проектни дейности на ученици от уязвимите групи	през учебната година	Ръководителите на групи
10	Осигуряване на допълнителна подкрепа от страна на ученически съвет на училището и ученическите съвети по класове	през учебната година	Ученически съвет на училището
11	Разясняване на възможностите за ранно кариерно развитие	през учебната година	Съвместно с кариерния център

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.
- Намален брой на отпадналите в задължителна училищна възраст (до 16 години).
- Успешно интегрирани деца и ученици в мултикултурна образователна среда в училище.
- Повишен дял на учениците от уязвимите групи, завършили средно образование.
- Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда.
- Повишаване нивото на толерантност към учениците от уязвимите групи.
- Активно участие в живота на училищната общност.
- Засилване на чувството за принадлежност към тази общност.
- Положителна промяна в климата на училището.

6. МОНИТОРИНГ

- Наблюдения на дейностите по изпълнение на програмата.
- Изследване на резултатите.
- Отчет за изпълнение на дейностите по програмата и постигане на очакваните резултати – в края на учебната година.

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование. Приета е на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 10/31.08.2021 г.